

תיקוני עירובין

גליון שאלות הלכתיות

המתחדשות מידי שבוע בבדיקת העירובים השכונתיים

גליון מס' 197
שבט תשע"ט

הטלטול מעיקר הדין. אלא שבעירובים הכלליים נאלצים להקל בהם מחמת ההכרח, כי קשה לצמצם את גבולות העירוב שיהיה תמיד רק במקומות המיושבים, ולכן הרבה מעירובים הכלליים אינם ראויים להסתמך עליהם.

כעת ככל שהציבור יותר מכיר את הנושא, ויותר לומד אותו, הציבור מבין יותר שצריך להקפיד יותר, ולא לסמוך על כל דבר ש"נקרא עירוב", אלא רק כאשר יעמוד בתנאים ההלכתיים הנדרשים. כמו שבכל נושא כשרותי, יש כשרות מינימליות ויש כשרות טובה, כך בעירוב המצב עוד יותר משמעותי, כיון שאין תקציבים מסודרים לכך, והעירוב דורש הרבה יותר תקציב מכל דבר אחר, והפער בין כשרות רגילה לכשרות טובה הם דברים של עיקר הדין. [דוגמא את מתוך מכלול הקשיים, שבכל כשרות העלות של הכשרות היא להחזיק משגיח שיגיד מה לעשות וישגיח שלא יעשו אחרת, אבל שאר העלויות של התיקון הם על חשבון בעל העסק, לעומת זאת בעירוב, המפקח על העירוב צריך מלבד הבדיקה וההכרעה, גם לדאוג לתקן, וגם לדאוג להשיג את התקציב לתיקון.] לכן העוסקים נאלצים לקצץ בתחזוקה, ולהיחזק להקל בדברים שלא היה ראוי להקל בהם. ואם כן, אין מה לטעון על המפקחים והבודקים למה אינם עושים יותר, גם מה שהם עושים זו בדרך כלל התמסרות מעבר למשכורתם, אבל בסופו של דבר העירוב נמצא במצב ירוד מאוד.

ישוב עם שני עירובים שאינם כשרים

אחד מהמקרים שהיו בשבוע האחרון, בקבוצה שנסעה לשבת לישוב ידוע ברמת הגולן, והישוב מוקף גדר, אבל בשנתיים האחרונות פרצו בגדר באורך כחמש עשרה מטרים, ועשו כביש שיוצא לשכונה נוספת שעתידה להיבנות, והיא אינה מוקפת, יוצא שיש בגדר של הישוב פירצה יותר מי אמות, שאין גדר אחרת שסוגרת אותה, ולא מועיל בה דין עומד מרובה. אחד מצוות הישיבה שנסע לשבת, התקשר מראש למוקד העירוב ושמע על הבעיה, וביקש שנדבר עם הרב האחראי לראות שאכן דבריו נכונים.

הוא הביא את האחראי לשיחה, והאחראי אמר שהעירוב טוב, ויש להם שני עירובים, אחד בגדר שסביב לישוב, ועוד עירוב ענק מהגדרות של הבק, שנותנים לו לרעות סביב הישוב, ועושים גדר כדי שלא יברח. שאלנו אותו מה עם הפירצה ההיא, בגדר הקרובה, והאחראי אמר שהוא אינו מקפיד על כך כי יש עוד עירוב, ולפעמים הוא מושך את הגדר שיהיה פחות מי אמות, וגם אז זה לא תמיד ישאר עד סוף השבת. [זאת אומרת שחוף מהפעמים ההם, אין שני עירובים]. שאלנו אותו מי בודק את הגדר הרחוקה, והאחראי התפלא מה השאלה, הרי בעלי הבקר ודאי משגיחים עליה, כי אחרת הבקר היה בורח. השאלה הבאה היתה הרי "לבוד" של בקר אינו כלבוד של מחיצה, כי עבור הבקר מספיק שיש שלשה חוטי תיל, אפילו שביניהם יש יותר מג' טפחים, או שאינם מגיעים לגובה י" טפחים, אך האחראי לא ראה צורך לחשוש לכך. הישיבה קיבלה את הענין, וביקשה מהמוקד לבוא לסדר להם עירוב לאותה שבת [ע"י עשיית צורת הפתח במקומות הפרוצים], עם כל העלויות הכרוכות בכך.

כאשר הגיע הבודק של מוקד העירוב יחד עם העובד הנוסף אל הישוב, הוא נסע לראות במה דברים אמורים, איזה גדר יש לבקר, ומה היא כוללת. ומדובר בגדר המקיפה שטח של כמה קילומטרים, שברוב המקומות קשה לגשת אליה. בקטעים הקרובים לכביש, היתה גדר שלימה, שבכמה מקומות שהיא נהרסה, היה תיקון. אבל הוא המשיך עוד קצת לאזור אחר, ושם היתה גדר רגילה של בקר, מחוטי תיל כפי שמצוי בגולן, שהיו בה חלקים שלצערנו לא היו כשרים לעירוב.

מדברים אלו אנו לומדים, שלפעמים יש אנשים טובים שעושים עירוב, והם בטוחים שיש אפילו שני עירובים טובים, אבל כאשר מתבוננים ביסודיות, מגלים שכל אחד מהם פסול. כי בהתחלה הם היו טובים ואח"כ כשהתקלקלו לא שמים לב כמה נחוץ התיקון שלהם. ואי אפשר להסתמך אפילו על עירוב של גדר, אם אין אישור מוסמך שהעירוב באכן כשר.

צורת הפתח אחת עם שלש בעיות

יש לציין שבהתחלה כשנפרצה הפירצה, האחראי היה מקפיד עליה יותר, ואף עשה שם צורות הפתח, אלא שהזמן עושה את שלו, וכאמור ההתמדות

הצלחה מיוחדת ותועלת גדולה מהמצגת החדשה

בימים אלו זכינו בס"ד בהצלחה מיוחדת מאוד בפרויקט נוסף, להרבות תורה ולימוד ההלכה לכלל הציבור היקר, בהופעת המצגת החדשה, שיעור לימוד המחשה, מרתק ומחכים ערוך בצורה מקצועית ויפה, עשרות אברכים ומגידי שיעורים, רכשו את השיעור, ולמדו בו, והראו אותו ללומדי השיעור ולאנשי הקהילה. תוך עשרה ימים המצגת הגיע לעשרות מקומות בארץ ובכל העולם, באנגליה ובאוסטרליה, ובמוקד העירוב מתקבלות תגובות חמות ביותר, מהתועלת הגדולה שיש בלימוד ההלכות שבשיעור זה.

רבים שואלים לאיזה גיל זה מיועד, האם זה טוב גם למי שלא למד עירובין, והאם זה מוסיף גם למי שכבר לומד את הסוגיות בעיון. התשובה לכך מגיעה אלינו מהציבור, השיעור טוב גם לגילאים הצעירים, גם הם קולטים בזה לפחות את עיקרי הדברים, ואת המושגים החשובים להכיר מהו עמוד של עירוב, מהו לחי, מהו רשות הרבים, מהו קרפף, ומהו חוט המתנדנד ועוד. אבל מצד שני זה מועיל גם למי שכבר למד את כל ההלכות, ההמחשה המעשית בצורה מסודרת, בונה את ההבנות שהשיגו בלימוד העיוני, ומביאה את המשתתף להכרה בהלכה למעשה, תוך שעה קצרה.

שיעורים למוסדות ומגידי שיעורים ברחבי הארץ

בכמה ערים ישנם אברכים שמארגנים כינוסים להציג בהם את השיעור לכלל הציבור, והמודעה לשיעורים מתפרסמת בכל מקום לעצמו. המעונין לפרסם על כך בגליון שבועי זה, יכול להודיע בשבוע שלפניו עד יום רביעי, ובל"ג הפרטים ייכנסו לגליון, לתועלת הרבים. כמו כן ניתן לקבל נוסח למודעה מסודרת במייל, בכתובת הרשומה מטה.

ניתן לקבל את המצגת המיוחדת

באמצעות האמצעים הטכנולוגיים [דיסק / ג'מבו מייל]

ניתן לפנות למוקד העירוב - 054-848-3320

שים לב! למרות שאנו מוסרים את הקבצים ללא חסימה, על מנת שיהיה ללומדים קל להפיק את התועלת, בכל זאת המצגת מותנית בתשלום לכיסוי ההוצאות הגדולות, המחיר לצפייה פרטית 3 ש"ח, לצפייה בקבוצה (מעל 15 משתתפים) 50 ש"ח. אין להקרין ללא תשלום (עדיף מראש).

שיעורי מצגת מרכזיים בימים הקרובים

במוצאי שבת פרשת בשלח - בבני ברק בבית הכנסת "דברי שיר", בשעה 8:30

ביום שני ט"ו בשבט - במודיעין עילית "פרושים" רח' פונוב' 7, ב 7:30

ביום ראשון כ"א שבט - בבני ברק ביה"ס הגדול רח' ר"ע, בשעה 9:00

לשמיעת שיעורים בטלפון מהרב משה אנגלרד שליט"א

לשיעור בנושא **שאלות אקטואליות בנושאים שונים בעירובין**

03-6171111-1-3-3-52

לשיעור **בהלכות מעשיות בזמננו לפי הספק דף היומי בהלכה**

03-6171110-1-19

הקשיים הגדולים בעשיית עירובים כשרים ומהודרים

שבועיים האחרונים יצאו נציגי מוקד העירוב אל כמה מקומות, על מנת להשקיע בהכשרת העירוב של המקום בצורה מהודרת. חלקם לצורך קבוע, וחלקם לצורך זמני לקבוצה שהגיעה לשבת. בהרבה מקומות יש את הבעיה של הקרפיות, מחמת שכוללים שטחים גדולים מחוץ לעיר שאין בהם שום שימוש, ובפרט שהמקומות ההם במצב שאי אפשר להשתמש בהם, שהוראת גדולי ההוראה, מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל ועוד, שהשטחים האלו אוסרים את

**כולנו צריכים!
כולנו נהנים!
ומהיום -
כולנו שותפים...**

72 שעות שלישי, רביעי וחמישי

ימים שלישי, רביעי וחמישי
ט"ז-י"ח שבט תשע"ט

לשאת במשא שאתה וילדיך נהנים ממנו כל שבת.

"עזרתנו"
טוב שותפים למחכה

לא נותנים להזדמנות הזו לחמוק מהידיים ומצטרפים למגבית ה-150,000 ש"ח לפעילות של שנת תשע"ט וזוכים מיד בזכות העצומה - זיכוי הרבים הגדול ביותר!

שלם. ומה הדין של ההיקף הזה בשאר תקופות השנה שבהם הבקר אינו רועה בהם. וצ"ע.

פניה אישית לקורא המלומד

פניה אישית מיוחדת לציבור הקוראים היקרים, שמרגשים את התועלת שיש לכל אדם מגלינות תיקוני עירובין, הן בלימוד ההלכות בצורה מוחשית מעשית ואקטואלית, והן בהתעוררות שהדברים מביאים לקיום ההלכות, ולהחדרת הנושא. וכן לתועלת שיש לכל העולם שהולך ומתחזק בעשיית עירובים כהלכה.

הדרך שלפנינו ארוכה, יש לנו הרבה מאוד משימות שאיננו יכולים לעמוד בהוצאות שלהם, יש עשרות מקומות שמבקשים סיוע כספי לדברים מינימליים, ואין בידינו לתת להם.

כעת יש לכם את האפשרות והזכות לעשות דברים, בתרומה אחת גדולה, תוכל לעשות דברים שאין בכחך לעשות.

תרום כעת במכשירי "קהילות" / "נדרים פלוס" - בבתי הכנסת ותהיה שותף לזיכוי הרבים בתורה ובקיום ההלכה

דרושים רכזים בכל הארץ

דרושים אברכים שישתתפו בעריכת המגבית בכלל ובבכ"ס באזור מגוריהם,

רכז שיאסוף 1000 ש"ח ישתתף בסיוור באחד מהישובים

ניתן להתרים כבר מעכשיו ולהצטרף לסיוורים הממתינים

ישו ב"ת שלמה, ישו ב"ת ש"ת, ועוד

להרשמה אצל רכז הרכזים 050-4110-121

היכוננו לכינוס הארצי הגדול

כינוס לבודקי עירובים ורבנים

שיתקיים בעז"ה בחודש אדר

פרטים יבואו

בכינוס יוקרנו דברים מיוחדים בלעדיים

לקבלת כרטיס לכינוס יש להרשם במייל T83320@gmail.com

לפרט - שם, כתובת, ומקום העירוב

או בטלפון: 054-8483320

כרטיס זכויות

בתרומה של 50 ש"ח

שמות התורמים

יעברו לתפילה

כרטיס שותפות

בתרומה של

20 ש"ח X 12 חודשים

שמות התורמים

יעברו לתפילה

+ כל תורם יקבל שי

מתנה

שמות לתפילה על ציון

מ"ן החזון איש צ"ל

שם

הבקשה

שם

הבקשה

לתרומות בכרטיס

אשראי במכשירי

קהילות / נדרים פלוס

בבהכ"ס

ובטל' 073-2757-008

של האחראי ללא תקציב הוגן היא קשה מאוד, שהוא צריך לתקן כל שבוע. ולכן הוא התיאש וסמך על כך שיש עירוב של בקר.

לדוגמה, באחת מצורות הפתח שהוא עשה, היו שלש בעיות. א. החוט בצד אחד היה בהתחלה קשור מעל ראש הלחי (בגובה מטר), ואח"כ נקרע החוט, וקשרו אותו מסביב לחל: במצב כזה הצו"פ פסולה לכל השיטות. ב. בצד הגדר החוט היה קשור לחור שבתוך העמוד, בדבר זה דעת המשנ"ב (סי' שס"ב ס"ק ס"ד) לפסול, ובחזו"א משמע שמכשיר. ג. תחת החוט הנמוך הצטברה ערימת עפר, באופן שלא נשאר תחתיו חלל י' טפחים, ובמשנ"ב (סי' שס"ג ס"ק צ"ג) כתב שהכרעת האחרונים שאינו כשר.

חוט קשור לחלל מהגדר, אינו כשר

באותה שבת נעשה בס"ד עירוב לישוב בפני עצמו, ללא הסתמכות על גדרות הבקר, ואנו מקוים שתהיה התעוררות בציבור, לסייע להם לעשות תיקון קבוע לעירוב כשר.

דין קרפף במרעה בקר בגולן בכל ההר

והנה מלבד השאלה על כשרות הגדרות, התעוררה שאלה נוספת, האם בשטח הגדול שהגדר הזו מקיפה, אין בעיה של קרפף, כיון שמדובר בשטח עצום שאנשים לא הולכים בו, אלא בדרך מסוימת שמגיע עד חצי קילומטר מהישוב, וכמעט כל השטח אין בו שימוש. לכאורה שאל השואל הרי בשטח הזה אין קוצים, כי באזור רמת הגולן אין כ"כ צמיחה של קוצים גבוהים, וא"כ כל השטח ראוי למעבר, ובשטח שאין בו לא זרעים ולא קוצים אינו נעשה קרפף. אבל זה אינו, משום שהכלל הזה של ראוי למעבר, נאמר כשמדובר בשטח בתוך העיר, או קרוב לעיר, שאם הוא ראוי למעבר יהיה מן הסתם אנשים שיעברו בו, ואפילו שרק מעט יצטרכו אותו ויעברו בו. זה מספיק בשביל להחשב משמש לדירות שנמצאים סביבתו, כי זה עומד לכך. משא"כ כאשר מקיפים שטח ענק מחוץ לישוב, שהוא אינו עומד לשימוש או מעבר, לא יועיל שהוא ראוי למעבר, כי סוף סוף אין בו שימוש לדוירים.

שטחים גדולים כגולן שמשמשים למרעה בקר

אבל יש לדון להתירו מסיבה אחרת, משום שכתוב במשנה (עירובין דף יח.) שאחד מהדברים שנחשבים מוקפים לדירה, הם דיר וסוהר, שבהם אפשר להקיף גם יותר מביית סאתיים. וכתב רש"י (שם) לבאר מהו דיר, היקף של בהמות שעושים בשדות, היום כאן והיום כאן, כדי לזבל השדות בגללי הבהמות. וסוהר הוא היקף לבהמות של עיר. לפי זה כיון שההיקף נעשה לצורך מרעה לבהמות, יש לומר שהוא יחשב מוקף לדירה, אלא שיש לשאול האם אין גבול כמה אפשר להקיף, האם בגלל עשרים בהמות שמסתובבות באותו הר שבגולן נוכל להקיף את כל ההר לדירה, האם יש תנאים נוספים לדיר וסוהר.

הביאור הלכה (רס"י ש"ח) הביא את דברי המשנה וכתב למה באמת דיר וסוהר נחשבים מוקף לדירה, והביא בזה כמה שיטות שיטת רש"י משום שתשמישו לדירת אדם, לכניסה ויציאה תמיד, והבה"ל התחבט בפירושו כיון שדירה לא מספיק שנכנס ויוצא, וכתב שצריך לומר משום שאגב נכנס לחלוב ולגוזז אותם [שהו תשמיש חיות האדם, כמו שתיית מים]. והנה לפ"ז הטעם אינו שייך אלא במרעה בהמות שהרועה נמצא איתם תמיד וגוזז וחולב, משא"כ במרעה בקר ברמת הגולן, שאין איתם רועה, ואינו חולב את הבקר הזה, א"כ אינו כמקום שמוקף לדירה.

עוד הביא הבה"ל שם שיטת רבינו יהונתן, שהטעם משום השומר שדר בתוכו תמיד וזה ג"כ לא שייך במרעה הבקר בגולן. ועוד הביא שמשמע מהרשב"א שהדירה היא מצד דיר של הבהמות, שגם זה נחשב דירה, ולפי שיטה זו יש לעיין אולי ההיקף הנ"ל נחשב מוקף לדירת בהמה, או שמא יש גבול עד כמה בהמות ליחס של שטח, האם מספיק עשרים בהמות בשביל הר

